TRANSCRIPT Matige mannenmars en de vuurwerkbranche, eh… Veilig Thuis trekt aan de noodklok (afl. 304)

ML dag snuitebeessies, welkom bij DAMN, HONEY

START INTRO TUNE

NYD De podcast over shit waar je als vrouw van deze tijd mee moet dealen
ML Mijn naam is Marie Lotte
NYD En ik ben Nydia
ML en dit is aflevering 304.

NYD En het is een beetje spannie, want voor ons... We zijn eigenlijk omsloten door steigers. Overal waar je kijkt, van voor, van achter, er zijn steigers.
ML Overal rondborstige vrouwen in klederdracht, lopen over die stijgers.
NYD Nou, mensen lopen over die stijgers en die mensen hebben schuurapparaten.
ML Ohhh ja.
NYD En ze zijn de liefste schatten. Ze komen ook even vertellen, van 'ja, vandaag veel lawaai. Ja, vandaag gaat het veel lawaai zijn.'
ML En wij waren eigenlijk niet van plan om vandaag op te nemen, maar ja, soms loopt het zo, dus we nemen vandaag op.
NYD Nou, uitstelgedrag. Het liep niet zo, uitstelgedrag.
ML Ik was gewoon moe, laat me met rust! Ik was ook gewoon jarig geweest. Maar we nemen dus nu op op een heel spannend tijdstip omdat ze ontzettend veel lawaai aan het maken zijn.
NYD Maar dit is het ontbijt-tijdstip voor ze.
ML Dus we knallen hem erin.
NYD Ja, snel, snel, snel! Femi-frustraas, nu!
ML Oké. Onze Femi-frustraas is de mannenmars.
NYD Ohhh... Kijk, een tijdje geleden kwam dit naar buiten, van 'er komt een mannenmars'. En ik dacht, ik maak soms aantekeningen voor een yes, een mogelijke yes en mogelijke no.
ML Kan ook goed zijn.
NYD Ja, dus opgeschreven: mannenmars ergens in oktober. Nou, kijk er later nog wel even naar. En nou, wat bleek dus? Het is dus een mars tegen vrouwengeweld, werd gelopen in Amsterdam.
ML Dus waar we alleen maar achter kunnen staan.
NYD Ja, supergoed als mannen zich uitspreken.

ML I love it.

NYD Ja, I love it. Maar wat bleek nou? Er mochten geen vrouwen meelopen.

ML Nee…

NYD Daar ging ik al van in een cringe want ik dacht: waarom niet?

ML Nee, want het idee was dat de vrouwen zouden wachten op het eindpunt van de mars, om dan de mannen die dan de mars hadden gelopen, een soort van terug te verwelkomen in… Nou ja, waar?

NYD Op te wachten. Ik vind dit echt… Ik ga niet staan wachten op een man, die dan zogenaamd een soort heldendaad heeft verricht, of zo.

ML Het is echt zo van ‘oh schat, wat ontzettend goed van je’, want ze noemden zichzelf ook de hele tijd 'de beschermers'.

NYD Ja, ja, ik heb het eventjes opgeschreven hier. Op de website stond: *Het wordt tijd dat wij weer beschermers worden, bieders van veiligheid in plaats van bedreiging. En dat we elkaar ook op die verantwoordelijkheid aanspreken*. Nou, goed, daar kan ik geen probleem mee hebben hoor. En sowieso, natuurlijk, kijk, en dat is het moeilijke hieraan. Het is niet dat ik compleet anti ben, maar waarom nou weer die termen van bescherming?

ML Maar dit is…

NYD En dat binaire weet je wel, vrouwen die die horen dus beschermd te worden en mannen… En ik bedoel, waar zijn ook non-binaire mensen? Het is een binaire, het is een traditionele manier van kijken naar gender. Het staat me niet aan.

ML Eigenlijk past het heel erg in het patriarchale systeem waar we juist tegen vechten.

NYD Ja!

ML En dat maakt het frustrerend omdat je denkt, dit zijn mannen die in principe, zeg maar, zijn zij tegen geweld tegen vrouwen en dat is goed. En het zouden eigenlijk mensen zijn die aan onze kant staan en met ons meevechten.

NYD Ja.

ML En met wie wij graag de strijd willen voeren. En dan ga je eigenlijk weer helemaal mee in het frame van dat kut-patriarchaat.

NYD Ja, plus: beschermen tegen wie?

ML Ja!

NYD Kijk, we willen toch het probleem, het onderliggende probleem aanpakken? Of willen we gewoon die ene vrouw die misschien een keer een enge man in de bosjes tegenkomt, willen we die beschermen? Of willen we structurele verandering waardoor er geen bescherming meer... Sowieso ‘bescherming’, dan denk ik dus meteen aan die man in de bosjes. Terwijl geweld achter de voordeur, ik ga het er zo ook weer over hebben, raakt vet veel mensen. Hebben we het dan ook over ‘bescherming’? Of is dat niet stoer genoeg, aanbellen bij je buren?

ML Nee, dat is niet stoer genoeg. En het gaat over al die vormen van geweld die in onze samenleving zitten ingebed.En dat gaat dus ook over die seksistische grap die je beste vriend maakt of zo, en hem daarop aanspreken.

NYD En dan zeggen ze ook wel van ‘ja, dat vinden wij ook’ hoor. Dus het is ook weer niet zo dat ze daar dan geen oog voor hebben. Maar het stond me niet aan. En het zijn veel mensen die ook werken met mannencirkels of veel gesprekken over mannelijkheid voeren.

ML Daar ben ik ook niet tegen.

NYD Nee, zeker niet. Dat moeten ze ook helemaal goed doen en praten over dingen lijkt me ook sowieso top. Maar uit die gesprekken was dan gebleken dat er een diepgeworteld gevoel bij veel van deze mannen zit om beschermer te willen zijn.

ML Ja!

NYD Terwijl… en dat vind ik dus interessant, want dan kan je dus ook… waar komt dan dat gevoel vandaan? En krijg jij eigenwaarde door de beschermer te zijn of het hoofd van het gezin? En kan dat misschien ook anders?

ML En hoe zie je het voor je dan?

NYD Hoe zie je het voor je!

ML Ja, nou, maar ik weet nog… Ik weet niet meer of het nou een brief was die we besproken hadden van iemand die… of een soort voorstel van iemand die ons iets stuurde, Of iemand die had gezegd - een man – van ‘moeten we niet een soort netwerk van mannen oprichten

NYD Oh ja.

ML Dat was in het gesprek met de Dolle Mina's, volgens mij.

NYD Dn dan ook naar huis fietsen toch?

ML Dan kan je met een man, dan kan een man achter jou aan naar huis.

NYD Een guardian angel.

ML Ja dat was het, een guardian angel. En het kwam uit een goed hart. Ik wil dat niet wegzetten, want dat is dan de man die denkt: ‘we moeten iets doen en dit kan echt niet dat vrouwen 's nachts te maken krijgen met geweld of het eng vinden om naar huis te fietsen, dus dan kan je, dan kan er een man achter jou aan fietsen die jou beschermt.’

NYD Dat helpt een hoop.

ML En ik snap, ik snap echt dat je denkt: dit kunnen we doen. Maar het is niet de oplossing. En zou dit ook zijn wat deze beschermers ook voor zich zien? Weet je wel, dat je dan als een soort van bodyguard om vrouwen heen gaat lopen?

NYD Ik wil geen bodyguard! Laat me met rust!

ML Ik wil gewoon veilig zijn op straat, veilig zijn overal, veilig zijn achter mijn eigen fucking voordeur, gewoon overal veilig zijn.

NYD Ja, we motten het niet.

ML We motten het niet.
NYD Gefrustreerd.
ML Ja.
NYD Dus. Een leuk bericht?
ML Ja. Een leuk bericht.

EEN LEUK BERICHT

Lieve Honeys,

Ik was bij jullie verjaardags-open dag en dat vond ik echt heeeel leuk! (Ik was zelfs een beetje star struck (ook door Daniël en Toby)). Er waren gewoon alleen maar superleuke mensen! Ik vond het echt mega gezellig om andere luisteraars te ontmoeten.

Verder had ik een idee voor een kleine Damn, Honey-verjaardagsactie: in plaats van mijn Petje Af-steun omhoog te krikken, wat ik toch al van plan was, heb ik vijf Petje Af-cadeaubonnen gekocht, waarmee vijf mensen een jaar lang gratis Bonusbal kunnen zijn. Voor net een beetje extra liefde.

Sorry dat ik nu de admin hiervan bij jullie neerleg, maar willen jullie dit misschien aan jullie luisteraars vertellen?

Groetjes

NYD Ja, dat willen we!
ML Dat willen wij zeker vertellen!
NYD Superlief mensen!
ML Wat een ontzettend leuke… Ik kreeg ook gelijk al de cadeaubonnen toegestuurd, dus we kunnen ze verdelen.
NYD Ja, een soort winactie eigenlijk, toch?
ML Dat is toch enig. Ik dacht qua winnen: ja, gewoon maar een mail sturen.
NYD Mail naar info@damnhoney.nl.
ML Ja, en dan is het handig als… we gaan er wel even een einddatum aan zetten. Ik dacht, voor 24 oktober mail je ons.

NYD Dit is een goede admin die je hier gaande hebt.

ML Ja hè? Ik heb je over nagedacht. Dan zet je in de onderwerpregel ‘winactie bonusbal’. En dan loten we, na 24 oktober loten we vijf winnaars.

NYD Ja

ML Dus als je bonusbal wil zijn en je denkt,

NYD Ja je kan het gewoon niet lijden.

ML Je kan het niet lijden, dan kan je dat dus nu winnen.

NYD En dan heb je dus een jaar lang toegang tot onze bonuspodcast.

ML Je doet het er maar mee. Onze bonuspodcast, je doet het er maar mee.

NYD Enig.

ML En winacties en gewoon een gezellige gezelligheid.

ML & NYD Gezellige gezelligheid.

NYD Winacties, inderdaad. Ja. Oké. Winactie, bonusbal, mailen naar info@damnhoney.nl. Inloopdag, feest.

ML Even terug.

NYD Dat was zo leuk!

ML Ik kan daar echt nog met een grote glimlach op terugkijken.

NYD Het was zo gezellig en fijn om mensen te ontmoeten of mensen weer te zien die we dan al kenden van de eerdere… van theatervoorstellingen, of zo.

ML En er kwamen dus best wel wat mensen alleen. Wat ik heel leuk vond.

NYD Ook heel leuk!

ML En die vonden het ook… die zag je dan zo binnenlopen. En dan dacht ik: eventjes hallo zeggen. En dan vonden mensen het ook wel een beetje spannend.

NYD Zeiden ze ook wel.

ML En dat snap ik. Maar we hadden dus een tafel waar je kon gaan kleuren, hadden we zelf.

NYD Ja, uit het activistische kleurboek van Blossom Books.

ML Ook de meiden van de Grafische Werkplaats Utrecht waren er, Elisabeth en Julia, en die hebben dus gezeefdrukt de hele dag. Er stond de hele dag een rij. Mensen hadden truien mee, en tote bags. En weet ik het.

NYD Het was… kussenslopen!

ML Bandana’s voor honden!

NYD Zo leuk om te zien wat mensen dan meegebracht hadden en hoe cool het werd.

ML Ja, I know.

NYD Er bestaat dus nu gewoon Damn, Honey Merch.

ML Nydia heeft nu haar trui aan.

NYD Ik heb ‘m niet meer uitgedaan. Kun je dat niet ruiken?

ML Ja, nee, ik wilde niks zeggen, maar prima.

NYD Hij is wel in de was geweest! Blijft dus heel mooi en goed zitten.
ML Dat is geweldig. Ja. Dus er is merch en dat was, dat is uniek. Dat is unieke merch.
NYD Uniek, inderdaad.
ML Unieke merch. En er was een workshop linogutsen door Annika Provily. Zij is ook een workshopdocent bij de Grafische Werkplaats Utrecht. En dat was ook enig. Mensen hebben zulke leuke lino's gemaakt in kleine gummetjes. Borsten, fuck AI, wat was het nog meer?
NYD Een clit heb ik gezien.
ML Een clit heb ik inderdaad gezien, een bloem, een bij.
NYD Iets over Throuples, geloof ik, of iets… iets liefs.
ML Poly zijn.
NYD Poly zijn, ja.
ML Poly cuddles met katten. Nou, echt hele leuke dingen. En wat ik dus zo leuk vind, is dat, omdat er ook wel aardig wat mensen alleen waren, ontstond er gewoon echt heel erg leuk een groep.
NYD Precies wat je wil.
ML Precies wat je wil.
NYD Mensen samenbrengen. Dus ik dacht al: we moeten het vaker doen.
ML We moeten dit vaker doen.
NYD En dan misschien niet zozeer inloopdag in deze vorm, maar meer…
ML Een avondje knutselen.
NYD Ja, dat we gewoon de ruimte openstellen. Er passen niet heel veel mensen aan tafel, maar…
ML Ik hoorde van een paar mensen, zowel online als offline, dat ze niet hadden durven komen, omdat ze dus alleen waren. En ik zeg tegen die mensen: je kan alleen komen.
NYD Ja, het kon echt.
ML Het is echt een hele fijne, lieve, leuke community.
NYD Het zijn gewoon leuke mensen.
ML En we zijn gewoon lekker aan het knutselen, weet je wel. En aan het eind van de dag zag ik mensen telefoonnummers uitwisselen en mensen gingen met elkaar mee terug naar huis reizen en zo. Dus mijn hart is vol.
NYD Mijn hart is ook vol. En ik wilde nog even zeggen: Annika die geeft dus vaker linoguts workshops. En er komt er eentje met de naam 'Fall of the Patriarchy'.
ML Geweldig.
NYD En daar zijn nog kaarten voor. Dat is op 21 november in de Grafische Werkplaats Utrecht, dus sowieso echt zo'n leuke plek. En Julia en Elisabeth die dat hebben opgezet, zulke leuke mensen ook.
ML Ja.

NYD Daar kan je dus nog kaart voor kopen tussen 13.00 en ik wil dan zeggen 15.00. Nee, tussen 10.00 en 13.00. Ik kan dus geen getallen! Tussen 10.00 en 13.00. Ik kan geen getallen.
ML Tussen 10.00 en 13.00 is die workshop. Ga daarheen. Koop kaarten. We zetten alles in de shownotes.

DAMN, HONEY NO

ML
NYD

ML Nydia. Nydino.
NYD Dat ben ik.
ML De big mess.
NYD Ja, Veilig Thuis heeft aan de noodbel getrokken. Ik kan dit niet… de noodklok geluid.
ML Heeft noodklokken geluid.
NYD Heeft de bel getrokken. Ze hebben laten weten: het gaat niet. Het is niet grappig ook eigenlijk.
ML Nee, nee, nee.
NYD Maar ja, goed. Ja, de nood.. de noodbel geluid.
ML geklokt ja.
NYD Wat is er nou aan de hand? De wachtlijsten lopen op. Ze hebben het heel erg druk qua meldingen die binnenkomen en adviezen die ze geven. En het is dus nu zo dat mensen gemiddeld twee maanden moeten wachten. Moet ik wel bij zeggen: Veilig Thuis is verspreid over het hele land in losse organisaties.
ML Ja, dus dat verschilt.
NYD Ja, het kan zijn dat je bij de ene plek wel snel terecht kan en dat bij de ander de wachttijd dus langer is. Maar gemiddeld dus twee maanden en in sommige gevallen langer dan een half jaar. Terwijl wettelijk moet er binnen vijf dagen actie worden ondernomen.
ML Oh dat meen je?
NYD Ja. Dus het is echt ernstig. Niet voor niks wordt er aan die aan de klok getrokken.
ML Noodklok gebeld.

NYD Er wordt maar getrokken aan die noodklok. Ja, wat is er nou aan de hand? Er is dus steeds meer vraag naar advies van Veilig Thuis. En dat wil dus niet per se zeggen dat er veel meer geweld achter de voordeur plaatsvindt. Want mijn brein zou nogal snel die link kunnen maken. Want je hebt een simpel brein dat denkt: klik, klik, dat zal dan wel aan de hand zijn.

ML Maar het betekent eigenlijk dat mensen steeds meer Veilig Thuis weten te vinden.

NYD Precies, wat in principe…

ML Dat is dus goed.

NYD Ja, is positief. Ze hebben vergeleken met 2020 vorig jaar 47% meer advies gegeven.. Dus dat is bijna 50% meer advies in 2025 versus 2020. Dus dat is wel echt aanzienlijk.

ML Klinkt alsof er gewoon mensen bij moeten.

NYD Ja.

ML En alsof er gewoon een instroom moet zijn aan, weet ik veel, mensen bijgeschoold en erbij gezet.

NYD Precies, en dat zeggen ze dus ook van: de capaciteit… De vraag groeit sneller dan de capaciteit en de financiële ruimte die we hebben. En ze hebben ook navraag gedaan. En dus 24 van de 25 Veilig Thuis-organisaties die zeggen: 2027, dan gaan wij te weinig geld hebben, te weinig budget hebben, als de groei zo gestaag doorgaat zoals we hem nu al de hele tijd zien doorgaan. Heel erg problematisch.

ML Makkelijk op te lossen.

NYD En dit zorgt er dus ook voor dat Veilig Thuis-medewerkers veel meer bezig moeten zijn met wachtlijst managen. Dus er komt een melding binnen, ‘oh, is dit wel urgent genoeg?’ Want ze zeggen ook wel: kijk, als er echt acute nood is, dan zijn we er.

ML Dan is er hulp.

NYD Dus dat weten ze vooralsnog te doen. Maar je bent dus continu bezig met: oh, deze persoon wel al, deze persoon niet, erin duiken. In plaats van: hey, er komt nu een melding, ik ga er wat mee doen. Want dat kan gewoon niet. Want die acute meldingen die lopen dan vast.

ML Maar dan is het dus ook weer meer administratief werk.

NYD Precies!

ML Omdat je dus helemaal moet gaan bedenken: waar in de wachtlijst staat deze persoon? Hoe urgent is het? En dan daar weer natuurlijk de nodige administratie van doen.

NYD In plaats van gewoon mensen helpen, wat je natuurlijk zou willen doen. En er is weinig tijd om vooruit te denken en werken en met preventie bezig te zijn. Dus bijvoorbeeld organisaties of bewoners gewoon inlichten over, weet ik veel, dwingende controle, hoe dat eruit kan zien. Dus ervoor zorgen dat je structureel het probleem aanpakt versus ‘oh, er is nu nood in dit huis, we moeten daar wat aan doen’. Wat natuurlijk ook moet, maar allebei.

ML Maar dan ben je eigenlijk al te laat. En je wil heel graag dat het daarvoor allemaal al gesignaleerd wordt. En je wil dat omstanders weten wat ze moeten doen. En je wil dat mensen weten waar ze naar moeten kijken.
NYD Precies. Ja, en dan kunnen ook die meldingen uiteindelijk natuurlijk teruglopen. Ze hebben al geprobeerd om efficiënter te gaan werken. Daar zijn ze ook de afgelopen jaren al mee bezig geweest. Het is ook niet zo dat ze compleet de handdoek in de ring hebben gegooid van 'nou, dit is allemaal te veel, dit kunnen we niet'. Dus binnen de mogelijkheden die ze hebben, hebben ze daar al naar gekeken. En ze zien ook echt wel tekortkomingen bij zichzelf. Dus bijvoorbeeld: toekomstgericht zouden ze echt wel, ja, dingen moeten aanpakken. De structuren moeten veranderen. Er moeten dingen anders. Maar ze zeggen ook: we hebben niet de mensen.
ML Dan is het niet te doen.
NYD En dus ook niet het geld en de menskracht om na te denken over dat toekomstscenario. Er moet eigenlijk gewoon een team daar gewoon vol mee bezig zijn. Het is een beetje zo wij die altijd achter de feiten aanrennen.
ML Ik wou net zeggen. Wij gaan gewoon de hele tijd krijsend naar de deadline. Je fixt het maar gewoon en uiteindelijk kijk je terug en je denkt: Nou, dat hebben we gedaan. Maar tegen welke prijs?
NYD Tegen welke prijs. Plus, toekomstgericht bezig zijn, zit er dan dus niet in.
ML Is het niet. Nee.
NYD En dat is gewoon niet handig. En ze geven ook nog eens aan (het is echt een optelsom van veel shit): organisaties naar wie Veilig Thuis doorverwijst, lopen ook vast. Dus je doet een melding bij Veilig Thuis. Veilig Thuis pakt het op. In sommige gevallen wordt je dan dus doorverwezen naar bijvoorbeeld specialistische jeugdhulp of zo, een soort lokale teams. Daar is ook een wachtlijst, zijn ook tekorten. Vervolgens wordt dus jouw probleem eigenlijk niet verder aangepakt. Behalve dan dat eerste dingetje wat Veilig Thuis wel kon doen. En dan ga je dus weer een melding doen bij Veilig Thuis. En dan is er dus weer…. Ja, en dat zorgt dus bij Veilig Thuis ook voor meer werk. En dat doet mij ook heel erg denken aan bijvoorbeeld de GGZ. Het is een soort continue loop van mensen… Ja, eigenlijk maar minimaal helpen en dat werkt gewoon niet. Je moet structureel hulp bieden.
ML Het is gewoon heel veel pleisters plakken. Ja, maar het is ook, het is inderdaad de GGZ, het is dan Veilig Thuis. Ik ga het straks even hebben over asiel. En daar zijn ook al die verschrikkelijke wachtlijnen.
NYD Het loopt gewoon in de soep.
ML Het is overal waar mensen geholpen moeten worden, is het een beetje van nou… We plakken pleisters en kijk maar eventjes.

NYD En ik ken zelf een gezin waar… Niet geweld achter de voordeur is, maar waar problematiek is met de kinderen, waarbij het gewoon fijn is als er meegeholpen wordt. Dus de ouders zitten tegen het plafond aan en het is gewoon veel, het vraagt veel. En ik zie ook hoe zij dus ook bij loketten proberen aan te kloppen en dat er gewoon enorme wachtlijsten zijn terwijl die druk die loopt natuurlijk op in dat gezin. En ik wil niet zeggen dat er in dit gezin ook geweld daardoor gaat plaatsvinden, maar ik snap zo goed dat als er stress, is als het niet goed gaat, je wordt niet geholpen, dat de omslag naar geweld wel ook kan plaatsvinden.
ML Ja, want je hebt gewoon 'pling, pling, pling', allemaal van die red flags die zo omhoog springen. Op deze manier loopt de druk gewoon heel erg op in de ketel.
NYD Ja, precies. En moet je dus zien te voorkomen. Bovendien, het is een enorm probleem. Want *anderhalf miljoen* mensen ongeveer hebben dus te maken met onveiligheid achter de voordeur. Dus het is ook weer niet dat ik denk van, oké, nou, het is een klein probleem of zo. En als je dat doorrekent - dit is altijd vrij walgelijk om het in geld uit te drukken, want logischerwijs is de psychologische schade echt enorm en heeft dat heel veel impact en trauma en doorwerking en alles…
ML Maar sommige mensen slaan daarop aan.
NYD Je kan het dus in euro's blijkbaar uitdrukken. Dat is laatst geprobeerd en toen kwamen ze uit op 6,8 **miljard** euro per jaar, wat huiselijk geweld kost. En dat zit hem dan in gezondheidszorg, maar ook in economische schade. Want mensen gaan zich ziek melden of komen in een uitkeringssysteem terecht, en dus ook onderwijsachterstanden, opvangkosten. En ook het generationele/intergenerationele trauma, de overdracht daarvan, dat kan je ook allemaal doorberekenen. Dat is echt heel veel geld. En kindermishandeling, dat is in 2016 uitgerekend door het Trimbos Instituut: bijna 11 miljard. Dus we hebben het echt over *enorme* bedragen hier. En Veilig Thuis zegt: wij hebben nodig voor de komende drie jaar, zodat we acuut de druk kunnen verlichten én aan dat toekomstscenario kunnen werken: 70 miljoen euro.
ML Ze komen ook gewoon met een duidelijk bedrag. Ik zeg: geef het die organisatie.
NYD Ja, dat zeg ik ook. Maar de Tweede Kamer zegt: we vinden het te vroeg om dit geld beschikbaar te stellen.
ML Ik las het al. Er stond ook iets van 'geen geld naar Veilig Thuis, eerst orde op zaken.' En dan denk ik: Nee, dat gaat verkeerd.
NYD Ja, ze willen weten wat er aan de hand is. Op zich snap ik het. Dat niet iedereen kan zeggen: geef 70 miljoen en dat is dan is: 'hier alsjeblieft, 70 miljoen.'
ML Maar wat jij net hebt uitgelegd, daar is blijkbaar gewoon een heel duidelijk plan. Er is ook een duidelijk bedrag. Ik neem aan dat…
NYD Vijf dagen versus twee maanden. Dat is echt zeer problematisch. Dat is zeg maar een heel concrete, je kan gewoon heel concreet zien: dit is niet oké, dit gaat niet goed. En dan

ondertussen wordt de vuurwerkbranche gecompenseerd met *100 miljoen euro*. En op zich weet je… Nou nee, wacht, ik ga dit niet lopen goed praten. Want ik vind dat echt verschrikkelijk. Want we weten al jaren dat dat vuurwerkverbod er aan zit te komen.
ML I know. Doe nou niet nu niet alsof het rauw op je dak valt. Het is gewoon aan de hand.
NYD Precies. Om het nou nog erger te maken… Waar komt dat geld vandaan? Want het is natuurlijk een eeuwig schuiven met potjes de hele tijd, als je dit soort dingen moet bedenken. 80 miljoen komt uit een pot… *laat stilte vallen* Ik dacht dat jij nu gaat zeggen 'hoe noem je mij'
ML Oh, ja.
NYD Maar je bent niet scherp genoeg.
beiden lachen
ML Sorry, ik ben gewoon aan het luisteren.
NYD Uit een pot bedoeld voor ProRail om het spoor te onderhouden en te vernieuwen.
ML Why ook.
NYD En dan deze: 20 miljoen komt uit een fonds dat door Kabinet Rutte III was gereserveerd om de klimaatdoelen te financieren.
ML En dat is toch fucking verschrikkelijk. Zouden ze dan denken: van oké, er is dan nu een vuurwerkverbod dat is goed voor het klimaat en daarom kunnen we dit geld er nu uit halen
NYD Nou volgens mij was het ding van: ze moesten binnen een bepaald ministerie moesten ze dat geld gaan fixen en toen hebben ze dit gewoon maar opgevist van: nou dan daar maar uit.
ML Ik dacht echt eerlijk gezegd dat je ging zeggen bestaanszekerheid. En dat valt mij ergens mee.
NYD I don't know man. Ik eh…
ML Ik vind het wel echt verschrikkelijk. Ik snap gewoon niet, waarom moeten mensen hiervoor gecompenseerd worden? Je ziet het aankomen. Oké, nou, je kan inderdaad je vuurwerk niet meer verkopen, maar goed, dat wist je tien jaar geleden al.
NYD Of importeren, want volgens mij ging daar ook veel geld naar de distributeurs ofzo.
ML Importeer het dan niet!
NYD Weet ik veel, I don't know! Het is facking irritant, ik word er ook echt HEEL boos van. Oké, we moeten niet bij de pakken neer gaan zitten.
ML Nee, dat zou ik niet…
NYD Even terug naar Veilig Thuis. Want kijk, die instanties zijn super belangrijk. En laat ik ook vooropstellen: de overheid heeft een taak hierin. Die moet vervuld worden. De schuld of de verantwoordelijkheid mag niet bij de burgers komen te liggen. Dus niet dat de overheid zegt: joh, fixen jullie het maar even lekker onderling, dit probleem, wij hebben geen geld of we willen geen geld of whatever. Tegelijkertijd kan je als burger wel veel doen. En dat wilde

ik toch even noemen, omdat Marieke Liem vorige maand.. Zij is hoogleraar Veiligheid en Interventies, ook wel vaker genoemd hier volgens mij in de podcast. En zij heeft onderzoek gedaan onder slachtoffers van ernstig partnergeweld naar ‘wat helpt nou eigenlijk?’ En daaruit kwam naar voren dat slachtoffers heel veel eenzaamheid ervaren. Ze denken allemaal, of niet allemaal, ze denken allemaal… Of, niet allemaal -

ML Het is mijn schuld.

NYD Inderdaad, het is mijn schuld, of het is het nobody cares of zo, want jouw partner die vertelt jou natuurlijk ook de hele tijd van…

ML nobody cares.

NYD Ja, van: ‘ik kan dit gewoon doen. Ik kan dit gewoon maken. Niemand doet wat, niemand vindt jou belangrijk.’

ML Dat ga je jezelf ook vertellen. Dat internaliseer je helemaal.

NYD Ja. En in die duisternis kan dit dus allemaal gebeuren. Terwijl stel je bent dus een buur van iemand, van een gezin of een huis waar je geluid hoort, dan kan je op zijn minst even aankloppen en zeggen van: ‘hey, ik hoorde gewoon het een en ander. Ben je oké? Gaat het goed met jou?’

ML ‘Wil je praten?’

NYD En dan haal je het dus eigenlijk uit die duisternis, want daarmee laat je zien: hey, maar ik heb wel door wat hier gebeurt.

ML Ja, en dan is het ook belangrijk dat je het niet houdt bij een keer vragen ‘ben je oké’, maar structureel je hand uitgestoken houdt zeg maar, zodat iemand weet: ‘oh, maar ik kan hier gewoon terecht. Iemand gaat niet weg.’

NYD Ik heb zo nog wat meer. Ze heeft vijf tips, dus zal ik zo even voorlezen. Ook belangrijk om in te zien: als jij je buren niet zo goed kent, of een collega of iemand waarbij je vermoedens hebt, kent die persoon nog altijd beter dan een Veilig Thuis medewerker. Ja, want je denkt natuurlijk al snel van ‘ja, wie ben ik om me om mij daarmee te bemoeien en ik ken die mensen ook helemaal niet, ik ken die relatie niet.’ Je gaat allemaal van die dingetjes voor jezelf bedenken, toch?

ML Maar je zit er eigenlijk met je neus bovenop.

NYD Je kent je buurvrouw of je buurman of je buur altijd nog beter dan die Veilig Thuis persoon. Plus: Veilig Thuis kan voelen als een enge instantie; wat gaat er dan gebeuren? Wat gaan ze doen? En gemiddeld moet er dus ook *30 keer* een incident plaatsvinden voordat iemand aan de bel trekt bij een professionele instantie. En Marieke Liem die zegt dus ook: een bekende herkent heel veel sneller dwingende controle dan als je er zelf in zit. Dus vertrouw ook gewoon op je eigen gevoel als jij denkt: ‘volgens mij is er iets niet pluis’, vraag het dan gewoon. En dan zijn de tips dus inderdaad dat je het gesprek aangaat. Maar dan is het heel belangrijk dat je benoemt wat je ziet gebeuren, maar niet oordeelt. Dat is

echt, dat is nummer twee, super belangrijk. Dus niet gaan zeggen: ‘waarom ben je nog hier? Je kan toch ook weggaan?’

ML gewoon niet victim blamen is eigenlijk wat je zegt.

NYD Ja, maar ook een van de slachtoffers die zei dat ze het heel fijn vond dat haar moeder niet soort compleet gechoqueerd gereageerd had. Want dan moet je vervolgens weer die andere gaan lopen comforten en misschien vertel je dus de volgende keer dan niet weer erover. Dus een soort oordeelloos het aanhoren allemaal. En je mag ook, als je het gesprek aangaat, best wel een beetje een spiegel voor houden met vragen zoals: ‘vind je het normaal dat je 500 appjes per dag krijgt?’ ‘Vind je het normaal dat je partner…’

ML Dit klinkt ergens ook nog wel suggestief.

NYD Maar dit is echt… Dit is Marieke Liem die dit zelf zegt, dus daarom zeg ik het ook. En ook bijvoorbeeld dat je geen mannelijke vrienden mag zien, dat is ook zo'n heel…, Dat vinden mensen best wel vaak normaal, volgens mij.

ML Wat ik bizar vind.

NYD Ik ook!

ML Echt bizar. Ik zat een podcast te luisteren, Daphne's Hulptroepen. Daar kwam een vraag hierover binnen, van: oh, mijn partner vindt dat niet fijn. En ik dacht: sorry, waar hebben we het over?

ML Dat is toch fucking raar. Dat is toch ook echt een red flag van heb ik jou daar?

NYD Ik vind dat een major red flag. Waarom zou iemand gaan bepalen met wie ik vrienden mag zijn? Hell no!

ML Dat gaat nergens over.

NYD Echt hard no. Nou, goed… Praktische steun geven: onderdak, geld, dingen uitzoeken, samen een instantie bellen. En ook hiervan durven mensen soms dat niet te doen, want ze zijn bang dat ze zelf met het geweld te maken krijgen. Dus, onderdak bijvoorbeeld…

ML Oh ja…

NYD Maar dat is echt super belangrijk, geven deze mensen allemaal aan. En in contact blijven. Dus, jij zei het al: niet een keertje aankloppen, ‘ben je oké’, nou klaar, de buurvrouw is gered. *Nee*, het is eindeloos contact blijven leggen. Ook als iemand zegt ‘nee hoor, dus helemaal niks aan de hand.’

ML Dan ga je gewoon praatjes maken? Dan ga je gewoon zeggen: heb je koffie gedronken? Hoe is je dag begonnen? Heb je het fijn, ergens?

NYD En de laatste, heel belangrijk: de regie bij de ander laten. Dus niet gaan overladen met adviezen. Ook niet zelf gaan bedenken ‘oh, jij gaat nu dit doen’. Tenzij die persoon erom vraag natuurlijk. Van ja, ik overzie dat allemaal niet meer.

ML Dat is wat anders.

NYD En ook niet zeggen van ‘ja, je moet gewoon ff, gewoon ff dit en is het klaar’, weetjewel?

ML Dan ben je uit deze onveilige situatie.
NYD Vragen wat iemand nodig heeft en wat jij dan daarin kan doen.
ML Maar het vraagt best wel wat van omstanders, natuurlijk, omdat het je moet een soort oordeelloze helpende hand zijn die er altijd is. En dat is best lastig, omdat je natuurlijk ook met je al je eigen oordelen en onzekerheden en angsten en zo zit.
NYD Ja, maar ik denk toch dat… Het zit hem allemaal in die eerste keer contact. Want volgens mij, als je het één keer hebt gezegd, en het is open, zeg maar, van 'hey, dit valt me op. Het is niet onopgemerkt gebleven.' Dan is het er.
ML Dan wordt er al een zaadje gepland van 'oh, maar iemand kijkt of iemand let op.'
NYD Ja, precies, en ook van 'oh, dit is iemand bij wie ik dit misschien ooit…' Want dat gaf ook iemand aan dat het helemaal geëscaleerd was. Kindje lag te huilen. En dat die persoon toen dacht: van 'oh, ik kan dus naar die persoon.'
ML Oh, ja. Laten we merken dat je er bent.
NYD Het hoeft helemaal niet op het moment meteen gefixt te worden. Maar het lijntje uitzetten. En wat ik zelf heb gemerkt toen ik dit zag bij iemand, is dat het lijntje uitzetten, dat vond ik heel moeilijk en heel eng.
ML Je moet over allerlei drempels heen. Dat begrijp ik heel goed.
NYD Ja, maar eigenlijk hoeft dat… Misschien moeten we het dus iets kleiner maken. Je hoeft niet meteen te zeggen: 'Oh mijn god, je moet weg! En wat erg allemaal!'
ML: Juist niet. 'Gaat het?'
NYD 'Gaat het?' Dus geld naar Veilig Thuis en let een beetje op elkaar.

SPONSOR

NYD we zijn weer eens onze eigen sponsor
ML en dat doen we graag
NYD we zijn de beroerdste niet
ML maar het is ook wel een beetje spannie: want ja.. zonder sponsors GEEN GELD en zonder geld geen… eten en huur enzo
NYD dus STEUN ONS! Dan zijn we minder afhankelijk van sponsors
ML dat kan via PetjeAf.com/damnhoney voor een allerliefst prijsje
NYD namelijk 1 euro per maand
ML of, voor de mensen met geld op de bank: 3 euro
NYD of voor de Ultra Rich: 5 euro
ML en voor die euro of euro's per maand krijg je heus wat terug: namelijk toegang tot onze bonusafleveringen in de serie 'Je doet het er maar mee'

NYD alle nieuwe afleveringen, maar ooook het complete archief. Zal ondertussen ook een flinke berg zijn

ML deze week gaan we het hebben over…

NYD jouw verjaar!

ML een HAATLIJST

NYD een uitje naar ‘een meubelgigant’

ML -ja dit is geen sponsorblok-

NYDwe zijn weer aan het winterzwemmen

ML jij ging naar een optreden waar je zowel vol walging zat als jankend omdat het pracht was

NYD ja genoeg om het over te hebben

ML WORD DONATEUR! En je hoort het allemaal:

ga naar PetjeAf.com/DAMNHONEY

NYD geef geld geef geld!

[EINDE SPONSOR]

DAMN, HONEY YES

NYD

ML

NYD Oui, oui.

ML Oui, Oui.

NYD Horen de mensen dat de steigermensen zijn begonnen? Het is gaande.

ML Ik ben ook zo afgeleid, want jij maakte die grap over die pot.

NYD En jij dacht alleen maar: schuurmachines, schuurmachines, schuurmachine.

beiden lachen

ML Het kan dus zijn dat je schuurmachines, schuurmachines hoort. En dat is misschien eventjes wat het is.

NYD Ik vind het een hate crime.

ML Tenzij ze gaan drillen, echt. Want dat doen ze soms ook: drillen, drillen.
NYD Drillen? Nou, ik ben benieuwd. Oké, een YES?
ML Ja, ik heb er zelfs meerdere.
NYD Nee, wat goed.
ML Ja, terwijl gisteren zat ik in zak en as. Maar ik heb het zo gespind dat het er drie zijn geworden.
NYD Heel goed.
ML Ik wil heel even terug naar deze zomer. Dit is een korte. Toen de Gezondheidsraad kwam met een rapport over de transgenderzorg voor jongeren in Nederland. En het oordeel van de Gezondheidsraad was toen: dat is goed geregeld. Het is zorgvuldig geregeld, het beleid rond puberteitsremmers en hormoonbehandeling is hartstikke goed. Mensen hebben er baat bij. Niks meer aan doen.
NYD Heel duidelijk goed advies.
ML Er zijn altijd wel adviezen van ‘zo kan het verbeteren’, maar het is in de basis is het goede zorg.
NYD Dus al die columns en al die kranten die maar narigheid verspreiden, niet aan de hand.
ML Allemaal onzin, leggen we naast ons neer. Gezondheidsraad zegt ‘dit gaat goed’. Nou, paar dagen geleden, en dit is stilletjes gegaan, want dit is, zag ik alleen op Blue Sky en ik kan er verder dus weinig over vinden, maar is er een brief van het kabinet online gekomen waarin het kabinet aangeeft de lijn van de gezondheidsraad te volgen.
NYD Kijk eens aan!
ML Met andere woorden: We laten ons niet afleiden door de golf van transhaat. We gaan de zorg niet inperken, want de zorg is goed. De zorg voor transgenderjongeren is goed.
NYD we've said before we'll say it again.
ML Het is goed.
NYD De zorg is goed. Nou ja, de wachtlijsten kunnen natuurlijk wel beter.
ML maar dit gaat dus gaan meer over het beleid en over… Want er was natuurlijk allemaal gedoe over van “jongeren die melden zich bij de dokter en drie minuten later lig je op de operatietafel”. En dat is allemaal niet zo.
NYD Daar hebben we het over. We willen niet zeggen, het is helemaal toppie geregeld.
ML En wachtlijsten en zo. Er is altijd ruimte voor verbetering. Er is heel veel ruimte voor verbetering. Maar het beleid rond hormoonbehandeling en puberteitsremmers is toppie. Nou, het kabinet zegt ook in de brief: “het kabinet kan en wil niet op de stoel van de zorgverlener zitten. Het is de verantwoordelijkheid van huisartsen en andere eerstelijnszorgprofessionals om te bepalen hoe zij hun zorgaanbod vormgeven.” Dus yes, dat is een yes. En ik ben dus ook blij dat het niet opgepakt wordt door de media.
NYD Oh ja, zodat het gewoon gebeurt en er niet weer ophef over gemaakt wordt.

ML Ja, want dit lijkt me gewoon bij uitstek van “het kabinet blublublu!” en dat gebeurt nu niet. Ja, en het die brief staat nu drie dagen online. Ik heb goede hoop dat het zo blijft. Goed, oké, dan het aantal abortussen is licht gestegen.
NYD HIEP HIEP HOERA! Ofzo?
ML Hoihoihoi! Yes! Nou, ik vond dat goed nieuws, want dat betekent dat mensen de abortuszorg, zwangere de abortuszorg, weten te vinden.
NYD Ja, nou ja, ja.
ML Dus dat had ik er aan gekoppeld. Net als jij met veilig thuis, dat woord stijging, dan ga je van alles bedenken wat de reden zou kunnen zijn. Maar ik denk: mensen weten de abortuszorg goed te vinden.
NYD En dat is goed nieuws.
ML En dat is goed nieuws. Ja. Kijk, in tegenstelling tot de transgenderzorg voor jongeren, waren hier dus wel artikelen over te vinden. Over de stijging van de abortussen. Daar wil ik het zo meteen heel even over hebben. First things first. Er is dus een rapport verschenen over abortus in 2025. De overheid doet dat, de overheid doet dat ook al jaren. En dan wordt gemonitord hoe oud zijn de mensen, wanneer in de zwangerschap gebeurt het, op welke manier, dat soort dingen. Nou, er is een lichte stijging in vergelijking met het jaar daarvoor, 2024. De meeste aportussen vonden plaats bij zwangeren tussen de 25 en 34 jaar. En in de eerste 5, 6 weken van de zwangerschap. Dus heel vroeg.
NYD Ja, ja.
ML Ja. En in totaal gaat het om een stijging van nog geen 500 abortussen meer dan het jaar daarvoor.
NYD Een paar procent of zo toch?
ML Ja, het ging over 1,25 procent, geloof ik. Nou, fijn dus. Heel even een resume over abortus. We hebben het er vorige week natuurlijk over gehad. Het gaat vooralsnog goed met abortus. Ik zit eerlijk gezegd met samengeknepen billen, maar de seinen staan best groenig, eerlijk gezegd. De Nederlander staat positief tegenover de abortuszorg. De abortuszorg is laagdrempeliger en toegankelijker geworden, want de vijf dagen bedenktijd zijn geschrapt. Er is een online initiatief, thuisabortus.nl ,waar je de abortuspil kan bestellen online en de abortuspil kan voorgeschreven worden door huisartsen sinds 2025. Al blijkt uit dat rapport dat huisartsen dat niet echt doen. Dat blijft mij een beetje raar in mijn oren klinken.
NYD Omdat ze geen cursus hebben gevolgd of zo?
ML Ja ze moeten een hele korte scholing volgen, die is verplicht, en dat heeft maar een fractie van de huisartsen gedaan. En huisartsen mogen die pil in theorie voorschrijven tot negen weken in de zwangerschap, mits dus die scholing gedaan,
NYD Dus dat is een groot deel.

ML 80 procent van de abortussen vond plaats voor die negende week, dus het gaat hier om 80 procent van de abortussen die de huisarts zou kunnen doen. Maar omdat huisartsen die korte scholing niet doen, gebeurt dat eigenlijk niet. Dus is maar één procent van de abortussen door huisartsen gedaan.
NYD En misschien omdat mensen niet weten: ik kan naar mijn huisarts?
ML Maar volgens mij is de soort kip-en-ei verhaal. Want ik weet dat we het hier aan het begin van het jaar of vorig jaar of zo over hebben gehad. Iemand reageerde toen ook met: “Ja, mijn man is huisarts, en eigenlijk komen er geen mensen die abortus willen doen, dus hij heeft die schoning ook niet gedaan.” En toen dacht ik: Het is een beetje van: Als je dan wel komt met abortus, dan zegt de huisarts: Nee, dat kan hier niet. Maar als een huisarts de scholing doet, maar die komt niet, ja, zeg maar, het is een beetje van: Ergens moet er toch de verandering beginnen.
NYD Ja, maar verandering heeft ook tijd nodig.
ML Het heeft ook tijd nodig. Maar goed, daar is nog een hoop winst te behalen. Iets wat ik apart vind, maar wel even wil benoemen, is dat meer ziekenhuizen gaan late abortus uitvoeren. Dit is ook goed nieuws, trouwens. Want in Nederland mag je tot 24 weken een abortus ondergaan, doen, maar blijkbaar kun je maar tot 22 weken terecht bij de abortuskliniek.
NYD Ja, dat is raar.
ML Daarna moet je naar een ziekenhuis als het dus na de 22 weken is, maar daar kan je dus eigenlijk niet terecht.
NYD Ja, dat is raar, precies.
ML Ja, dat is dat is raar. En er is dan dus geen plek. Het gaat dan specifiek om abortussen tussen de 22 en 24 weken zonder medische indicatie.
NYD Ja, die maar heel weinig voorkomen.
ML Die echt nauwelijks voorkomen. Ook dat staat in het rapport. Het gaat echt over 1, 2, weet ik veel. Hele kleine aantallen waarin er dus laat in de zwangerschap zonder medische indicatie nog wordt gezegd: Ik wil een abortus. Is nauwelijks. Maar die zorg, dit staat gewoon in de wet dat dat moet kunnen. En die zorg die moet er zijn. Er is dus een hiaat. Er is dus vrouwen of mensen die zwanger zijn die dit willen zonder medische indicatie, maar het mag gewoon wel. Die kunnen dus nergens terecht en veel van hen wijken dus uit naar het buitenland. Bizar! Dit moet gewoon in Nederland geregeld zijn. Er zijn dus nu ziekenhuizen die hebben gezegd “We willen dit wel gaan opvangen”. Dus daar zijn ze nu mee bezig. Daar zit ik ook een beetje met samengeknepen billen over. Want ja, SGP zit alweer…
NYD Jij zit veel met samengeknepen billen de laatste tijd!
ML: Ja maar dat komt ook omdat ze nu zo bezig zijn. Het kabinet is dan heel erg bezig met die begroting en heel erg fronten aan het smeden met wie helpt

NYD Ja, want de SGP heeft natuurlijk nee, andersom, ze hebben de SGP nodig. Je wil SGP aan jouw kant hebben.

ML Ja, en dan doen ze dus soms concessies, het kabinet. En dan ben ik gewoon bang dat dan iets als abortus of late abortus of zo'n zorgding, dat belangrijk is, dat ze daar dan concessies op gaan doen. Of dat ze dan gaan zeggen: Dat doen we niet. Volgens mij is dat niet aan de hand, maar vind ik spannend.

NYD Maar een samengeknepen bil kan nooit kwaad.

ML Nee, precies. Wie weet wat het doet. En dat is ook weer goed voor mijn spieren in mijn bil. Anyway, het gaat dus goed met de abortuszorg. Er is een stijgende lijn. En we hadden het de vorige week over de politieke partij PRO. Die wil heel graag nu het abortus uit het strafrecht en wil het verankeren gewoon in de wet. Abortus is zorg. We willen gewoon ultieme zelfbeschikking. Love to see it. Laten we dat alsjeblieft beschermen en dichttimmeren. Terug naar die stijgingen, want ik vind de stijging, ik vind het dus een goed ding.

NYD Ik heb toch wel een kleine side...

ML Wacht even. Want het gaat dus over die stijgingen in allerlei artikelen. En dan is de vraag heel vaak van waarom die stijgingen. En dat is niet bekend, want er staat verder geen verklaring bij, want redenen voor abortus worden niet opgeschreven.

NYD En terecht.

ML En terecht! Daar ben ik het mee eens. Want het, dit hebben we als samenleving niks mee te maken waarom een individu kiest voor een abortus of niet. Maar ik denk dan: waarom tellen? Waarom moeten we weten hoeveel abortus er wordt gedaan? Waarom bijhouden? Waarom steeds redenen zoeken voor die stijging? Want er komen dan allemaal experts aan het woord die dan redenen gaan bedenken. Dat kan van alles zijn. En ik kwam dus ook een quote tegen van Trudy Dehue, emeritus hoogleraar en auteur van het boek “Ei, Foetus, Baby”. En zij zegt ook: Als je iets gaat tellen, zit er een belang achter. Anders tel je het niet. Het getuigt opnieuw van een enorme bemoeienis met vrouwen. En dat zinnetje, dit was een artikel van vorig jaar, want elk jaar is er ophef.

NYD Ja, is dus elk jaar een rapportage, omdat het onderdeel uitmaakt van die wet afbreking zwangerschap. Dus blijkbaar hoort bij die wet, we moeten in kaart brengen hoe vaak en hoe en wat. Nou, nu per se het hoe geloof ik. Dus dat is daar onderdeel van.

ML Dus het moet omdat het in de wet staat.

NYD Volgens mij wel ja.

ML Dat is iets wat er dus uit moet.

NYD Nou ja, misschien wel ja. Mocht ik wel mijn side note zeggen? Ik ben ook all voor abortus en dat mensen het kunnen vinden. Alleen kan het voor mensen ook heel heftig zijn om een abortus te krijgen, en dan vind ik het een klein beetje kort door de bocht, het is

natuurlijk ook met een knipoog dat we zeggen “Jeej hiep hoi”. Maar dat wil ik toch even gezegd hebben, er zijn ook mensen die een abortus doen en die denken nou ja, klaar. Die daar weinig gevoel bij hebben. Voor andere mensen is het misschien toch ook een hele heftige ervaring en zou je het liever willen voorkomen. Dat wou ik heel even gezegd hebben.
ML Tuurlijk. Dat is ook zo.
NYD Voordat het geïnterpreteerd wordt door de mensen als wij het hier alleen maar geweldig vinden.
ML Maar hier wil ik eventjes... Kijk, dat woord. Het bijhouden van stijgingen. Het woord stijging. Ik denk dat wij als samenleving nog niet zo ver zijn dat we dan zo'n artikel lezen hoe neutraal het ook geframed wordt. Want de berichtgeving was echt niet… Soms kom ik een beetje “sensaas” tegen qua stijgingen. Maar hoe neutraal het ook geframed wordt, ik denk dat wij als samenleving er nog niet zijn, dat we het woord stijging, rond, zeg maar, als het te maken heeft met abortus, dat je dat dus kan interpreteren als iets goeds. Of misschien iets neutraals. En dat we toch al snel is het van “wow, snijging van abortus. Dat moet naar beneden, dat moeten we voorkomen”. En dat vraag ik me dus af. En daarom vind ik het dus lastig dat er dan dus artikelen komen. Kijk, met die cijfers. Dan heb je dus het AD, en er zit bijvoorbeeld in deze rapportage staat ook dat er een best wel sterke stijging is van het aantal abortussen bij tieners van 15. Ja. Als in de stijging is 2,5 dubbelt of zo. Het is 2,5 keer zoveel.
NYD Een kleine groep meiden. Dus het is vrij. Het is niet zo heel veel. Maar als je echt relatief kijkt, de helft zo veel.
ML Precies. Ja, het gaat. Het gaat over 165 tieners in 2025, ten opzichte van 63 in 2024. Dus 63 en 165. Het zijn er 102 meer. Het is sowieso een minuscule groep als je bedenkt hoeveel tieners er zijn. Het gaat echt om een klein percentage. Maar het is echt: het is 2,5 keer zoveel. Het is twee dubbel. En dat doet AD dan dus. Maar ook, Volkskrant benoemt het ook: “sterke stijging bij de tieners”.
NYD Wacht even, want je legt nu een intonatie bij het woord sterk, maar het is natuurlijk een sterke stijging. Alleen jij zegt dat het gaat om een hele kleine groep mensen. Maar dat de stijging sterk is, dat is toch waar?
ML Dat klopt. Dat is ook waar, ik vind dat dus interessant dat ze ervoor kiezen om dat er dus nog in te zetten. Want dan kom ik een best wel heel goed stuk tegen in het Noord-Hollands dagblad. Blijkbaar moeten we het hebben van de regionale kranten, waar experts aan het woord komen en die zeggen: trek nou geen conclusies uit die cijfers, want het gaat dus om een hele kleine groep tieners. Maar dit is toch olie op het vuur van extreem rechts. Oh my god “Alle tieners. Neem allemaal abortussen.”

NYD Voor de duidelijkheid. Want die artikelen die zijn redelijk neutraal, zeg je net. Maar ze zeggen dan wel sterke stijging. En dat lees jij nu even voor alsof er staat STERKE STIJGING TIENERS. Of staat er ook echt van: Dit is niet oké.

ML Nee dat staat er tuurlijk niet.

NYD Maar de indicatie die leg jij er zelf bovenop.

ML Luister, je kan er ook voor kiezen om het niet te benoemen.

NYD Precies. Of je kan ervoor kiezen om het te benoemen in context. Dus wat dan bijvoorbeeld het Noord-Hollands Dagblad doet. Maar even voor mijn duidelijkheid. Zij schrijven sterke stijging. Punt.

ML Nee zij schrijven niet “Dit is niet oké”, nee, dat schrijven ze niet.

NYD Nee, precies, maar ook niet STERKE STIJGING! Dat is het ding met die cijfers dat, wij leggen daar zelf allerlei gevoelens en emoties bij. En dan is dus de vraag: mag je dat dan wel of niet, of zou je dat dan wel of niet moeten schrijven als krant? En hoe breng je het? Dat is het meer, dan toch?

ML Ja, nou, en wat pik je eruit? Want er zijn meer dingen in hier in deze rapportage gerapporteerd en bijgehouden, maar je kiest dit specifiek eruit, omdat je hier een scherpe stijging ziet. En dan denk je: oh, dat zetten we neer. Terwijl dat wordt dan genoemd, dat staat dan ergens in zo'n alinea. Dan denk ik: ja, hier slaat zo'n SGP ook onmiddellijk op aan.

NYD Hebben ze dat gedaan?

ML Jawel, dat hebben ze gedaan. Alle christelijke, als je dan gaat naar de christelijke, de conservatieve christelijke websites, daar is het onmiddelijk van “de tieners gaan uit de bocht”. *I don't know, man*. De aantallen maken toch eigenlijk niet uit. In het jaar daarvoor, voor 2024, was het aantal vijftienjarige abortussen 107, dus het was 107, 65, 165.

NYD Oh ja, dus vergeleken met 107 is die stijging…

ML Waar hebben we het over. Nogmaals, de aantallen maken eigenlijk niet uit, want het is dus gewoon goed nieuws dat ook als je, als 15-jarige, een abortus wilt dat je hem kan krijgen en dat de kids het weten te vinden.

NYD Precies. Daar ben ik het helemaal mee eens.

ML Dat is goed.

NYD Jouw punt is dus eigenlijk één: waarom überhaupt rapporteren, hou er mee op, en twee: hou er mee op om erover te schrijven als je er niet een goede context aan geeft, want mensen zullen het interpreteren als: Oh, mijn god, een land in verval, we moeten abortussen gaan beperken ofzo.

ML Ja, en ook de mensen die dus gewoon gematigd zijn of misschien niet zo uitgesproken zijn, ook die denken wellicht: hé, het aantal abortussen dat moeten we zo laag mogelijk houden. Ik weet dat niet, want er worden ook redenen gegeven als ‘ja, maar deze generatie staat een beetje wiebelig tegenover hormonale anticonceptie, dus daarom kiezen ze

natuurlijke vormen van anticonceptie, is minder betrouwbaar. Dan is de kans groter dat je misschien abortus nodig hebt. Maar is dat erg, weet je wel? Het zijn gewoon allemaal dat ik denk: ja, als dat nou is waar mensen dus liever voor kiezen, laat ze. Zorg dat de abortus op orde is, zorg dat je er komt, dat het laagdrempelig is, dat het allemaal kan, dat ze weten waar ze terecht moeten, dan is er toch weinig aan de hand. En nou ja, als je dat wel erg vindt, ga andere vormen van anticonceptie bedenken.
NYS Ja, en het is natuurlijk altijd ding, want dan is het zo van: oh my god, en die meiden die vinden de pil eng en bla bla, maar het is nou nooit eens een keer: waarom de fack kunnen die penismensen niet gewoon eens een keer een condoom eromheen schuiven?
ML Exact
NYD ja
ML dus ja, jeejjj, abortus en met de context of met de kanttekening dat ik ook snap dat het een heel verdrietige situatie kan zijn. Dat is goed dat je dat zei
NYD ja precies, het is dus niet alleen maar hiep hiep hoi
ML nee
NYD maar ook een beetje welll
ML ik vind het gewoon echt prettig dat het goed gaat met abortus
NYD dan had je er nog een?
ML de laatste en ik zal deze kort houden. Ik wil het heel even hebben over de Samen Leven-poster.
NYD Ja, die doet mij goed
ML Jij hebt hem, hè?
NYD ja, ik heb hem hangen.
ML Ik heb het dus niet. Ik heb dus niks hangen, maar dat komt omdat ik twee hoog woont en het voelt…
NYD Dat zie je ook hoor. Jawellll
ML Ja, zou ik hem dan maar gewoon ophangen?
NYD ik zou ‘m zeker bestellen en ophangen
ML Dit is een initiatief van Vluchtelingenwerk Nederland. En deze poster, je hebt hem misschien wel zien hangen. Dat is een poster met twee handen en die houden zo een hart vast. En daar staat dan Samen Leven op. Nou, sinds maart is die te bestellen bij Vluchtelingenwerk Nederland. Je kunt er één bestellen per adres
NYD gratis
ML En er zijn inmiddels meer dan 100.000 posters besteld. Dus dat zijn 100.000 adressen. Meer dan.
NYD Ja, mensen die dus denken: ik wil echt actief laten zien mensen zijn welkom.

ML Ja, dit is een manier om te zeggen: mensen zijn welkom. Ik heb niks tegen opvang, vang mensen op. Over de opvang van migranten, van asielzoekers. Zwolle is koploper
NYD Ja, leuk
ML dat vind ik fun. En in gemeentes met een AZC worden gemiddeld meer posters aangevraagd dan in gemeentes zonder AZC. Wat ik snap, want daar is denk ik, het verschil tussen de voor- en de tegenstanders van een AZC groter of merkbaarder. Er is een piek geweest in het bestellen van de posters na de gewelddadige protesten in Loosdrecht en na het geweld in Engelen.
NYD Ja, volgens mij heb ik hem ook na een van deze twee situaties besteld. Ik denk na Engelen en was later toch?
ML En bij Engelen is het… Ja, Engelen was later en daar was het geweld gericht tegen de mensen die die posters hadden hangen. Ja, en het is dus heel mooi dat er een piek is, want daaraan merk je dus dat mensen toch in plaats van bang te zijn en te denken: ik hou mijn bek, ja, toch denken: Fuck, dat gaan we toch zeker niet laten gebeuren, en dat is fijn, want je kan dus ook stil worden. Je kan ook denken: Ik ben te bang, laat maar. En dat is… je hebt dus het chilling effect en het backfire effect. Chilling is dan: mensen houden hun mond, ze vinden het eng om zich uit te spreken. Backfire effect is mensen denken: hell no en gaan juist van zich laten horen. 13% van de mensen die een politieke uiting aan huis heeft, krijgt daar negatieve reacties over. Een kwart van die mensen haalt het dan ook weer weg.
NYD Maar ik wou zeggen, ik ben natuurlijk zelf die persoon geweest. Ik dacht, oh, dat herken ik helemaal niet. Maar wel
ML want vertel eens heel even kort
NYD wij hadden de Progress Pride vlag hangen.
ML Wanneer was het 2022?
NYD Ja, zoiets. En toen op een gegeven moment zaten wij samen in de woonkamer, jij en ik. En toen hoorden we een heel raar scheurend geluid. En toen zagen we dus dat een jongen de vlag eraf aan het trekken was. En toen zeiden wij zoiets van: hey!! of zo, ik weet niet meer wat. En toen zei hij: ik wil niet dat er homo's wonen in mijn oude huis.
ML Toen werden we een beetje bang, toch? Of zo? Het is meer, je wil geen steen door je ruit.
NYD Dat ja, daar was ik een beetje bang voor.
ML Toen heb jij hem weggehaald. Jij woont ook nog wat lager dan ik.
NYD Ik ben heel angstig voor vuurwerk ook. En dan op een gegeven moment, als het dan weer donkerder wordt, en we wonen naast een plein waar veel vuurwerk wordt afgestoken en dan word ik toch bang dat ze mijn huis als target zien of zo. Maar hij heeft nog heel lang gehangen hoor, in eerste instantie ook nog kapot zodat mensen ook konden zien: Nou, dit is dus aan de hand, en ook heel veel lieve buren die daar wel iets over kwamen zeggen. En ik

moet zeggen dat de politie dit heel serieus heeft opgepakt.
ML ja, dat was fijn
NYD dat het ook echt niet oké was en dat de jongen ook, want ik had een foto gemaakt van zijn scooter, dus ik had zijn nummerplaat en dat daar ook gesprekken mee zijn geweest. En ja, I don't know, er zijn stappen ondernomen
ML maar ik had na dat incident ook… Ik had hem ook hangen, maar ik heb hem ook weggehaald. En zeker als ik bijvoorbeeld dan een nachtje ergens anders sliep of zo, heb ik, was ik gewoon het het bezig met die vlag weer binnenhalen. En uiteindelijk heb ik hem weggehaald.
NYD Ja, en het was ook wel in een periode. Ik weet even niet hoe dat nu de afgelopen tijd is, maar er was gewoon even een periode dat er veel hommeles was rondom die vlaggen. In de fik werden gestoken.. Dus ja, inderdaad. Maar ik heb ook al heel lang de samen tegen fascisme poster hangen. En daar hoor ik dus niks op. En ook de Samen Leven poster ook niet.
ML Nee, ik ken ook wel mensen die de samen tegen fascisme poster ook eng vonden om op te hangen, het uiteindelijk wel hebben gedaan.
NYD terwijl die poster is eigenlijk heel onbekend. Dus ik heb niet het idee dat mensen nou denken van… er staat ook maar heel klein - geloof ik - fascisme. Dus je ziet vooral 'samen'. Want we hebben dus nu zo op het raam zo samen, samen, samen, samen! Dat is de boodschap die wij uit willen dragen: samen.
ML Heel gezellig. Dat is toch alleen maar wat je wil. Maar om maar aan te geven dat mensen dus zelfs een poster waar er staat 'samen tegen fascisme', dat al spannend vinden. Misschien Samen Leven dus ook. Terwijl dat ook natuurlijk… Ik zie hem heel vaak hangen. Er hangt hier in de straat, als je naar kantoor loopt, er ook eentje. Ik vind het altijd fijn. Ik vind het altijd gezellig. Dit is speciaal een poster die in het leven is geroepen voor mensen die, nou, voor die stille middenstem, die eigenlijk neutraal of positief staat tegenover opvang van asielzoekers.
NYD Het is voor mij vergelijkbaar met: ik zag laatst weer iemand met een protect the dolls shirt. Ik zag een hardloper met een anti-fascist running club-shirt. Mensen die een Palestina-vlag, symbooltje of een shawl of iets om hebben. En vaak geef ik ook even een compliment van 'oh, goed shirt heb je aan'. Of gewoon heel even zo van: 'weet je wel, we zijn wel met meer. Dus ik sta ook aan jouw kant'.
ML Ik merk dus dat, want ik was altijd een beetje van...hmm, ja, ik ben niet zo heel erg van dat allemaal aantrekken en dragen en zo. Maar ik merk dus de laatste tijd dat ik het prettig vind als ik iemand inderdaad zie lopen met zo'n uitgesproken.. denk ik, vet. En nu ben ik, nou ik ga de poster wel bestellen en die hang ik dan wel op. Ook al denk ik dat niemand het ziet.

NYD jawel, je ziet het wel

ML Maar ik moet meer kledingstukken enzo, denk ik, gaan dragen. Met gewoon dingen erop. En gewoon denken, ja, fuck dat, ons uitspreken. Want sowieso, het gaat kut met asiel.

NYD Nu gaan we toch weer naar de no

ML Ja, maar dit is waarom het belangrijk is dat we die posters hebben.

NYD ja nee tuurlijk

ML Heel even kort. Over die asielwetten. Want je denkt, je bent van Faber af. Die verschrikkelijke vrouw.

NYD Oh, die vrouw.

ML En dan denk je, oké, we zijn veilig. Nou ja, dat denk ik niet. Maar goed, je denkt, we zijn er van haar af. Maar haar wetten worden dus nu stilletjes gewoon door dat fucking kabinet geloodst. En nu door de Eerste Kamer. Er zijn deze week twee belangrijke, voor haar, maatregelen om die asielwet nog strakker te maken, nog kutter te maken voor asielzoekers. Zijn gewoon goedgekeurd door de fucking Eerste Kamer.

NYD Ja, en ook door PRO, geloof ik. Ja, die hebben daar ook op gestemd.

ML Daar kan ik even… dat weet ik even niet uit

NYD Oh, oké. Dat dacht ik

ML Maar wat er nu doorheen is, is dat de rechter aan de overheid geen dwangsom meer kan opleggen bij te trage asielprocedures. Kijk, en hier hebben we dus ook: je hebt de IND, die moet zeggen of iemand die asiel aanvraagt mag blijven of niet. Er zijn mensen die wachten maanden, zo niet jaren daarop. En het enige instrument wat ze hebben, is dat als de uitspraak te lang duurt, is dat er een boete betaald moet worden aan hen, aan degene die asiel aanvragen. Dus de overheid moet boetes betalen. Dat begint enorm op te lopen, want de wachttijden zijn gigantisch. En nu hebben ze dus bedacht: hé, we gaan die dwangsommen afschaffen. Met andere woorden, de overheid hoeft niet meer te betalen. En dan framen ze het zo dat ze doen van ja, weet je wel, als de mensen van de IND niet meer druk zijn met die dwangsommen, dan hebben ze tijd over. Maar dat is onzin. Dat is ook al gedebunkt. Heel veel van de reacties op die dwangsommen zijn ook geautomatiseerd. Er komt eigenlijk helemaal niet zoveel mensenwerk aan te pas om dat te regelen. Dus het is onzin. En het is eigenlijk alleen maar zodat de staatskas niet meer daar geld aan hoeft te geven. Dus dat is één ding. En het is verschrikkelijk. Verder, ja, ik weet niet. Je kan nog steeds als mens dat asiel zoekt, de staat aanklagen. Dus het is niet zeg maar, je krijgt geen dwangsom meer. Maar je kan nog steeds zeggen hé, ik zit al heel lang te wacht. Dus ze hebben die procedures nog steeds. Snap je wat ik bedoel?

NYD Ja, ja.

ML en dan heb je als tweede: het wordt makkelijker om asielzoekers als ‘ongewenst’ tussen aanhalingstekens te verklaren en dan uit te zetten. En voortaan, als zij dus iets doen wat

crimineel is, waar dus een gevangenisstraf op staat, dan kunnen ze gewoon vastgezet worden tot het moment dat ze uitgezet worden. Dus ze worden eigenlijk steeds meer ontmenselijkt in deze maatregelen. Ik bedoel, ik kan hier dieper op ingaan. En dat wil ik nu even niet. Want het blijft een yes

NYD Oh ja

ML Ja, de poster. Maar ze worden…

NYD Dan ook zo die poster er tegenover zetten. Het is in ieder geval iets. Het is iets.

ML Maar het is ook goed om te weten dat het niet... Het is niet nu klaar met dat asiel. Die Faberwetten worden er doorheen geloodst. Ik hoop dat daar wel heel veel ophef over komt in de media.

NYD Ik zag ook weer dat mensen buiten moesten slapen. En nou, God ja.

ML Sorry voor deze downer. Ja, die poster.

NYD Hang die poster toch voor je raam!

ML Nou, maar kijk, stel je bent dus niet zo uitgesproken. Ik moet eventjes denken aan onze inloopdag. Toen hebben mensen op de biechtmuur hun Femi-missers opgeschreven.

NYD Ja, daar moeten we nog een keer wat mee doen.

ML En daar hangt er één tussen en daar staat: Ik ben een passieve feminist. En tegen die persoon wil ik dan nu zeggen: Bestel net als ik, ik ben daarin ook passief geweest, nu eventjes, bestel net als ik die poster.

NYD Op zijn minst.

ML Dat is iets. En dan kun je toch iets van je laten horen.

TIPPIES

NYD Dan gaan we naar de tippies, denk ik. Ja, we hebben een eigen tip, maar we hebben ook een tip van een luisteraar. En ik dacht, misschien kan jij die even voorlezen.

ML Dat wil jij graag altijd. Oké,

Lieve damn honey!

Gisteren was ik met m'n vriendin naar een voorstelling die we echt ge-wel-dig vonden en we moesten ook gelijk aan jullie denken, omdat jullie deze waarschijnlijk ook ge-wel-dig zouden vinden!! Het gaat om de voorstelling ***I'll be your daddy*** *van firma frictie:*
De voorstelling was een wervelwind van alle zorgen en angsten rondom een kind willen of juist niet, baren, wat na het baren, en de gehele maatschappij die verdomme toch nog alle zorgverantwoordelijkheid op de vrouwtjes afschuift. En dat allemaal heeft firma frictie echt meesterlijk zichtbaar en voelbaar gemaakt in een muzikale en toch wel vrij absurde en

hilarische voorstelling. En oh ja, we moeten alle mensen die gebaard hebben gewoon een miljoen geven! Kortom, iedereen die kinderen heeft, kinderen wil, het nog helemaal niet weet, of zeker geen kinderen wil moét hier heen!
Liefs, Eline

NYD Ja, het klinkt ook geweldig
ML Ik ben om hoor.
NYD Ik zit er al bij wijze van spreken.
ML Ik zit al in die zaal.
NYD Het is zo jammer dat theater... er zijn zoveel vette dingen, maar je hebt gewoon niet altijd de tijd en de middelen om het maar allemaal te zien.
ML I know, het overweldigt me.
NYD maar goed, bedankt voor deze tip
ML Ja, heerlijk.
NYD Dan hebben we ook nog een tip: de geschiedenisles die je nooit hebt gehad in de Rode Hoed.
ML Ja, en dit is een programma. Dit is een keer in het jaar?
NYD Ja, ja, is een keer in het jaar. En dit is dus de zevende editie.
ML Dat is… dat is wow.
NYD We zijn al vaak geweest.
ML ja, het is altijd geweldig
NYD ik heb ze niet allemaal gehad, denk ik, maar toch wel, vijf, ofzo. Oh, en we hebben natuurlijk COVID-jaren gehad.
ML Oh, maar goed.
NYD Maar het is al de zevende editie in ieder geval. Georganiseerd door onder andere onze huishistoricus Mark Bergsma. Hij was de gast in onze allereerste aflevering over het belang van vrouwen in de geschiedenis en dat we ze moeten kennen. En hij is dus nu al die jaren later nog steeds bezig met vrouwengeschiedenis op de kaart zetten.
ML hup vrouwen!
NYD hup vrouwen! En één keer per jaar heb je dus de geschiedenisles die je nooit hebt gehad in de Rode Hoed. En die wordt dan gepresenteerd door Aldith Hunkar als een strenge schooljuf die de orde bewaart.
ML Ze heeft ook altijd zo'n stok
NYD zo'n aanwijsstok
ML ja, het is geweldig hoor.
NYD En deze avond staat in het teken van schrijfsters die we misschien niet zo goed meer kennen. Er zijn er drie die uitgelicht worden: de eerste is Suwarsih Djojopuspito, dan hebben

we Lucretia Wilhelmina van Merken en Anna Blaman. En eerlijk gezegd, alleen die laatste zegt mij iets, maar ook eigenlijk niks.

ML Ja, het zegt mij iets, omdat dat volgens mij… Blaman was, volgens mij, dit weet ik van Anne+ namelijk, was volgens mij een soort afkorting of ding. En dat was voor ‘Ben liever als man’.

NYD Nou ja, maar dit is al geweldig. En ik ben dat dan natuurlijk allemaal weer vergeten, zoals dat dan gaat

ML nee, dat bleef bij mij heel erg hangen. Dus maar… oh ja, en de sprekers die zijn onder andere Babs Gons en Alma Mathijsen. En ik heb zin.

NYD Ja, we hebben zin. 27 oktober in de Rode Hoed 2026, voor de mensen die luisteren in 2030.

ML En we mogen twee kaarten weggeven. Ja, dat is leuk. Ik stel voor dat je, als je geen Insta hebt of als je geen zin hebt om op Insta te gaan dat je ons dan mailt als je wil meedoen. Naar info@damhoney.nl en zet in de onderwerpregel even Winactie Geschiedenisles. Hoeft ook verder niks in de mail trouwens hoor. Gewoon Winactie geschiedenisles.

NYD Je maakt ook niet meer kans als je zegt ‘Ja, maar ik heb echt…’ Want we loten altijd. Want we vinden het oneerlijk als creatieve mensen meer kans maken dan mensen die geen creatief talent hebben.

ML Of gewoon geen tijd hebben.

NYD Nee, precies.

ML Dus je hoeft echt alleen maar te zeggenWinactie Geschiedenisles en dan doe je mee. Op Insta zullen we ook nog even een post maken. Daar kan je ook reageren. We tellen al die reacties bij elkaar op. En dan gaan we loten. Dus doe het en kom, want wij zijn er ook. En het is altijd een warm bad, en dat is gezellig.

NYD Ja, dus winactie geschiedenisles voor de Rode Hoed, winactie honingbal.

ML Winactie honingballen. Voor de PetjeAf-ers

EINDTUNE

NYD Dan was dit aflevering 304, begeleid door schuurmachines en boorgeluiden

ML hebben jullie het gehoord of niet?

NYD ik weet het niet, nu is de stofzuiger gaande boven ons. Ook vrij intens

ML het is wel altijd spannend in deze studio. Soms gaat die wasmachine heel hard, soms die stofzuiger. En nu hebben we steigers.

NYD leuk hè?Ja leuk. Shownotes en transcript op damnhoney.nl/aflevering-304

ML Daniël van de Poppe bedankt voor de edit, Liesbeth Smit bedankt voor onze website en Lucas de Gier bedankt voor de jingles

NYD Bedankt transcriptteam: Marleen, Marlou, Marloes, Evq, Elke, Barbara, Joan, Fenna, Laura, Lisanne, Rivka, Sabine, Sabine en Dyreen, Stijn en Ilseee

ML STUUR ONS POST!!! info@damnhoney.nl. En word bonusbal via petjeaf.com/damnhoney dan krijg je onder andere toegang tot onze bonuspodcast genaamd: JE DOET HET ER MAAR MEE

NYD ja dus geef al je cente! Of.. niet

ML Zelf weten